

4. Запропоновані у статті показники дають змогу здійснити кількісну оцінку релевантної інформації щодо результативності роботи керівника та об'єктивно оцінити результати управлінської діяльності.

5. Розглянуті у статті показники діагностики результативності роботи керівника оцінюють як загальну ефективність управління підприємством на основі розрахунку продуктивності роботи, а також часткову на основі оцінювання якості роботи керівників за допомогою розрахунку потенціалу розвитку керівника та визначення рівня складності виконаних робіт.

Подальшого дослідження потребують питання дослідження впливу кожного із розглянутих показників результативності роботи керівника на результати роботи підприємства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Друкер П. Практика менеджмента / П. Друкер; пер с англ. М.: Издательский дом «Вильямс», 2003. 398 с.
2. Drucker Peter. Management Challenges for the 21st Century / Peter Drucker. – HarperCollins Publishers Inc. 2001. 210 p.
3. Развитие человеческих ресурсов / Д. Джой-Метьюз, Д. Меггинсон, М. Сюрте; пер. с англ. М.: Эксмо. 2006. 429 с.
4. Брукинг Э. Интеллектуальный капитал / Э. Брукинг; пер с англ под ред Л.Н. Ковалик. СПб: Питер, 2001. 288 с.
5. Призма эффективности: карта сбалансированных показателей для измерения успеха в бизнесе и управления им / Нили Энди, Адамс Крис, Кеннели Майк; пер с англ. Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2003. 400 с.
6. Филиппова С.В. Управленческий анализ: теория и практика. Цикл «Современные управленческие технологии». К.: АВРИО. 2004. 336 с.
7. Устенко А.О. Проблемы информатизации управления регионами. Монография. Тернопіль, Економічна думка, 2002. 86 с.
8. Полянська А.С. Процесний підхід діагностики ефективності системи менеджменту на підприємстві / А.С. Полянська // Наукові вісті Галицької Академії. Івано-Франківськ: Полум'я, 2008. № 2(14). С. 146–152.
9. Дзвінчук Д.І. Економіка знань і необхідні зміни в моделях лідерства / Дзвінчук Д.І., Лютий М.О., Петренко В.П. // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: зб. наук. пр. 2016. Вип. 64. С. 44–60.
10. Петренко В.П. Розробка тривимірної моделі оцінки і підбору кадрів для структур управління соціально-економічним розвитком регіону // Петренко В.П. // Соціально-економічні та екологічні проблеми розвитку адміністративних районів: наук. доп. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 17–18 квіт. 1997 р.)/ІРД НАН України. Ч. II. Львів, 1997. С. 125–132.
11. Ларіна Я. Розвиток людського капіталу в умовах глобалізації: монографія / Я. Ларіна, О. Брацлавська. Київ: Видавничий центр «Академія», 2012. 248 с.
12. Загорна Т.О. Економічна діагностика. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 400 с.
13. Гетьман О.О. Економічна діагностика: Навчальний посібник / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. Київ, Центр навчальної літератури, 2007. 307 с.

УДК 330.1:338.242

Сидоров О.А.

здобувач кафедри обліку, економіки і управління персоналом підприємства ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури»

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ УМОВ ФОРМУВАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Запропоновано методичний підхід до оцінки умов формування та результатів використання інтелектуального потенціалу. Сформовано початковий перелік оціночних показників за ресурсним та функціонально-результативним компонентами оцінки інтелектуального потенціалу на макрорівні. З врахуванням взаємозв'язку з інтегральним індикатором економічної безпеки здійснено відбір показників оцінки, які включено до методичного підходу. З метою апробації розробленого методичного підходу зібрано статистичні дані за відібраними показниками оцінки, визначено нормовані їх значення та визначено інтегральний індикатор оцінки інтелектуального потенціалу. Доведено, що отримані із застосуванням запропонованого методичного підходу результати оцінки інтелектуального потенціалу можуть створити підґрунтя для визначення загроз економічної безпеці в сфері формування та використання інтелектуального потенціалу там розробки заходів щодо її забезпечення.

Ключові слова: потенціал, інтелектуальний потенціал, оцінка, індикатор, економічна безпека.

Сидоров А.А. МЕТОДИЧЕСКИЙ ПОДХОД К ОЦЕНКЕ УСЛОВИЙ ФОРМИРОВАНИЯ И РЕЗУЛЬТАТОВ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦИАЛА

Предложен методический подход к оценке условий формирования и результатов интеллектуального потенциала. Сформирован начальный перечень оценочных показателей по ресурсным и функционально-результативным компонентам оценки интеллектуального потенциала на макроуровне. С учетом взаимосвязи с интегральным индикатором экономической безопасности осуществлен отбор показателей оценки, которые включены в методический подход. С целью апробации разработанного методического подхода собраны статистические данные по отобранным показателям оценки, определены нормированные их значения и определен интегральный индикатор оценки интеллектуального потенциала. Доказано, что полученные с применением предложенного методического подхода результаты оценки интеллектуального потенциала могут создать основу для определения угроз экономической безопасности в сфере формирования и использования интеллектуального потенциала и разработки мероприятий по ее обеспечению.

Ключевые слова: потенциал, интеллектуальный потенциал, оценка, индикатор, экономическая безопасность.

Sidorov O.A. METHODOICAL APPROACH TO ESTIMATION OF FORMATION CONDITIONS AND RESULTS OF USE OF INTELLECTUAL POTENTIAL

The methodical approach to estimation of conditions of formation and results of use of intellectual potential is offered. The initial list of estimating indicators for the resource and functional-result components of the estimation of intellectual potential at the macro level has been formed. Taking into account the relationship with the integral indicator of economic security, a selection of evaluation indicators

which is included in the methodological approach was carried out. For the purpose of approbation of the developed methodological approach, the statistical data on selected indicators of evaluation are collected, their normalized values are determined and an integral indicator of the estimation of intellectual potential is determined. It is proved that the results of the assessment of intellectual potential obtained with the application of the proposed methodological approach may provide the basis for determining the threats to economic security in the area of the formation and use of intellectual potential in the development of measures for its provision there.

Keywords: potential, intellectual potential, estimation, indicator, economic safety.

Вступ та постановка проблеми. В сучасних умовах стикається з цілою низкою загроз, в тому числі і пов'язаних з формуванням та використанням інтелектуального потенціалу. При цьому, на шляху розбудови постіндустріальної економіки, саме інтелектуальний потенціал починає відігравати провідну роль серед інших складових потенціалу для забезпечення економічної безпеки держави. Отже, виникає необхідність у розробці методичного підходу до оцінки умов формування та результатів використання інтелектуального потенціалу на макrorівні, завдяки використанню якого можна отримати інформаційну базу для забезпечення економічної безпеки держави з врахуванням загроз, пов'язаних з інтелектуальним потенціалом, його формуванням або використанням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні науковці, зокрема Б. Данилишин, В. Куценко [1, с. 15-24], Р. Зелінський [2, с. 54-60], І. Мойсеєнко [3, с. 742-747], В. Прошак [4], М. Розумний [5, с. 90-93], М. Семікіна, В. Гулько [6, с. 50-56], С. Степанчук [7, с. 13-23], Н. Телефанко [8, с. 372-377], С. Терещенко [9, с. 212-218], багато уваги присвячують інтелектуальному потенціалу та його вивченню. В їхніх роботах розглядається сутність інтелектуального потенціалу, його структура, роль в національній економіці, особливості формування та використання.

Водночас, методичні підходи до оцінки інтелектуального потенціалу розглядаються науковцями, здебільшого, на рівні підприємства, що ускладнює процес його оцінювання на макrorівні.

Метою дослідження є розробка методичного підходу до оцінки умов формування та результатів вико-

ристання інтелектуального потенціалу національної економіки з врахуванням його впливу на економічну безпеку.

Результати дослідження. В процесі забезпечення економічної безпеки на основі інтелектуального потенціалу постає завдання щодо ґрунтовної оцінки інтелектуального потенціалу, яка включає ресурсний компонент (оцінку умов формування інтелектуального потенціалу) та функціонально-результативний компонент (оцінку результатів його використання).

Методичний підхід до оцінки умов формування та результатів використання інтелектуального потенціалу представлений на рис. 1.

Перш за все, надзвичайно важливим є визначення показників оцінки умов формування та результатів використання інтелектуального потенціалу. При цьому, на наш погляд, доцільно розподілити всі показники оцінки умов формування інтелектуального потенціалу на фінансові та нефінансові.

Щодо фінансових показників оцінки інтелектуального потенціалу, то до їхнього складу можна віднести обсяг видатків зведеного бюджету на фінансування науки (фундаментальних та прикладних досліджень та розробок в різних сферах та видах діяльності), обсяг видатків зведеного бюджету на фінансування культури (функціонування закладів, спрямованих на духовний та фізичний розвиток населення), обсяг видатків зведеного бюджету на фінансування освіти (функціонування закладів, що здійснюють підготовку та перепідготовку кадрів).

Щодо нефінансових показників оцінки умов формування інтелектуального потенціалу, то до їхнього складу пропонується відносити частку економічно-

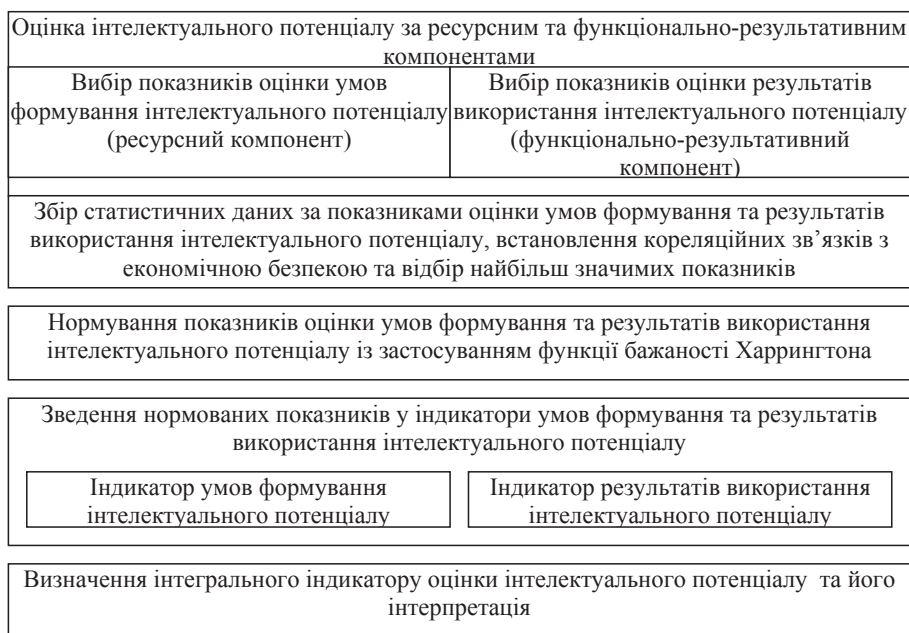


Рис. 1. Методичний підхід до оцінки інтелектуального потенціалу національної економіки (розроблено автором)

активного населення з вищою освітою, частку висококваліфікованих працівників (докторів наук та кандидатів наук в економіці) у структурі зайнятого населення, частку випускників ВНЗ III-IV рівнів акредитації в загальній кількості випускників професійно-технічних та вищих навчальних закладів, а також частка населення, зайнятого інтелектуальною працею.

До показників оцінки результатів використання інтелектуального потенціалу пропонується відносити обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт, кількість впроваджених нових технологічних процесів, кількість впроваджених у виробництво інноваційних видів продукції, кількість виданих патентів, випуск магістрів, випуск з аспірантури із захистом дисертації, кількість виданих книг і брошур, кількість випущених періодичних видань, кількість поставлених театральних вистав та концертів.

Нами було досліджено взаємозв'язок показників, що характеризують умови формування інтелектуального потенціалу та результати його використання, з інтегральним індикатором економічної безпеки та запропоновано виключити з загального переліку показники, що мають з даним індикатором дуже слабкий та слабкий зв'язок (коефіцієнт кореляції не перевищує 0,3).

Встановлено, що економічна безпека має слабкий зв'язок з таким показником оцінки умов формування інтелектуального потенціалу, як видатки зведеного бюджету на фінансування культури. Зв'язок з видатками зведеного бюджету на фінансування науки, освіти, часткою висококваліфікованих працівників в економіці, часткою економічно-активного населення з вищою освітою є помірним. Зв'язок з часткою випускників ВНЗ III-IV рівнів акредитації є помітним. Зв'язок з часткою населення, зайнятою інтелектуальною працею є дуже сильним. Отже, з загального переліку показників за ресурсним компонентом оцінки інтелектуального потенціалу пропонується виключити видатки зведеного бюджету на фінансування культури.

Серед показників оцінки результатів використання інтелектуального потенціалу більшість має помірний зв'язок з інтегральним індикатором економічної безпеки, а кількість впроваджених нових технологічних процесів вирізняється помітним зв'язком з ним. В той же час, за двома показниками (випуск книг і брошур, кількість культурних захо-

дів) зв'язок з інтегральним індикатором економічної безпеки є слабким, отже ці показники пропонується виключити з переліку показників за результативним компонентом.

Для забезпечення порівнянності даних за проаналізованими вище показниками необхідно здійснити нормування зібраних статистичних даних за показниками оцінки. Один з найчастіше використовуваних методів нормування ґрунтується на застосуванні функції бажаності Харрінгтона.

На основі нормованих значень пропонується розраховувати індикатор умов формування інтелектуального потенціалу та індикатор результатів його використання за середньоарифметичною зваженою:

$$I\phi = \sum K\Phi_i \cdot I\Phi_i' \quad (1)$$

та

$$I\epsilon = \sum KB_i \cdot IB_i' \quad (2)$$

де $I\phi$ - індикатор умов формування інтелектуального потенціалу; $I\epsilon$ - індикатор результатів використання інтелектуального потенціалу; $K\Phi_i$ - коефіцієнт вагомості i -того показника оцінки умов формування інтелектуального потенціалу; KB_i - коефіцієнт вагомості i -того показника оцінки результатів використання інтелектуального потенціалу.

Зважаючи на те, що інтелектуальний потенціал розглядається нами як підґрунтя для забезпечення економічної безпеки, коефіцієнти вагомості за показниками оцінки умов формування інтелектуального потенціалу та результатів його використання пропонується визначати на основі коефіцієнтів кореляції з інтегральним індикатором економічної безпеки з використанням методу побудови матриці попарних порівнянь.

Нормовані значення показників оцінки містяться в табл. 1. та табл. 2.

Таким чином, індикатор умов використання інтелектуального потенціалу має розраховуватися за формулою:

$$I\phi = 0,133I\Phi_1' + 0,143 \cdot I\Phi_2' + 0,123 \cdot I\Phi_3' + 0,120 \cdot I\Phi_4' + 0,168 \cdot I\Phi_5' + 0,313 \cdot I\Phi_6' \quad (3)$$

Індикатор умов формування інтелектуального потенціалу має розраховуватися за формулою:

$$I\epsilon = 0,157 \cdot IB_1' + 0,202 \cdot IB_2' + 0,155 \cdot IB_3' + 0,113 \cdot IB_4' + 0,111 \cdot IB_5' + 0,142 \cdot IB_6' + 0,121 \cdot IB_7' \quad (4)$$

Таблиця 1

Нормовані значення показників оцінки умов формування інтелектуального потенціалу

Показник оцінки	Нормовані значення показників ($I\Phi_i'$ та IB_i')								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Показники оцінки умов формування інтелектуального потенціалу									
- видатки зведеного бюджету на фінансування науки ($I\Phi_1$)	0,009	0,082	0,280	0,729	0,570	0,271	0,275	0,294	0,832
- видатки зведеного бюджету на фінансування освіти ($I\Phi_2$)	0,032	0,101	0,153	0,307	0,352	0,292	0,451	0,607	0,894
- частка економічно активного населення з вищою освітою ($I\Phi_3$)	0,060	0,140	0,631	0,879	0,140	0,060	0,386	0,452	0,485
- частка висококваліфікованих працівників в економіці ($I\Phi_4$)	0,054	0,060	0,081	0,136	0,231	0,629	0,720	0,711	0,729
- частка випускників ВНЗ III-IV рівнів акредитації ($I\Phi_5$)	0,277	0,653	0,448	0,482	0,274	0,023	0,239	0,043	0,867
- частка населення, зайнятого інтелектуальною працею ($I\Phi_6$)	0,348	0,440	0,664	0,071	0,103	0,002	0,653	0,704	0,599

Таблиця 2

Нормовані значення показників оцінки результатів використання інтелектуального потенціалу

Показник оцінки	Нормовані значення показників ($I\Phi_i'$ та IB_i')								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Показники оцінки результатів використання інтелектуального потенціалу									
- обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт (IB_1)	0,008	0,086	0,154	0,325	0,434	0,264	0,593	0,713	0,817
- кількість впроваджених нових технологічних процесів (IB_2)	0,213	0,276	0,484	0,341	0,102	0,156	0,029	0,804	0,822
- кількість впроваджених інноваційних видів продукції (IB_3)	0,067	0,014	0,342	0,443	0,281	0,277	0,280	0,788	0,819
- кількість виданих патентів (IB_4)	0,184	0,738	0,823	0,395	0,585	0,098	0,095	0,022	0,381
- випуск фахівців освітнього ступеня магістра (IB_5)	0,598	0,598	0,662	0,645	0,675	0,138	0,001	0,323	0,486
- кількість осіб, що закінчили аспірантуру із захистом дисертації (IB_6)	0,356	0,427	0,597	0,704	0,703	0,328	0,455	0,087	0,021
- кількість осіб, що закінчили докторантуру із захистом дисертації (IB_7)	0,057	0,024	0,166	0,863	0,233	0,686	0,421	0,421	0,421

Примітка: розраховано автором

Таблиця 3

Результати розрахунку індикаторів умов формування та результатів використання інтелектуального потенціалу

Показник	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Індикатор умов формування інтелектуального потенціалу	0,175	0,297	0,430	0,369	0,250	0,165	0,479	0,494	0,719
Індикатор результатів використання інтелектуального потенціалу	0,199	0,284	0,446	0,508	0,401	0,271	0,269	0,498	0,569

Примітка: розраховано автором

В табл. 3 наведено результати розрахунків індикаторів умов формування та результатів використання інтелектуального потенціалу.

Як видно з даних таблиці 3, індикатор умов формування інтелектуального потенціалу за 2009-2017 роки збільшився на 0,544 пункти і склав 0,719 пункти. Щодо індикатору результатів використання інтелектуального потенціалу, то він збільшився на 0,370 пункти і склав 0,569. Коефіцієнти кореляції цих індикаторів з економічною безпекою складають 0,819 та 0,488, що свідчить про сильний зв'язок між індикатором умов формування інтелектуального потенціалу та інтегральним індикатором економічної безпеки, а також помірний зв'язок між індикатором результатів використання інтелектуального потенціалу та інтегральним індикатором економічної безпеки.

Саме на основі цих коефіцієнтів кореляції було визначено коефіцієнти вагомості, що використовуються при визначенні інтегрального індикатора оцінки інтелектуального потенціалу (Π), що здійснюється на основі формули:

$$\Pi = K\phi \cdot I\phi + K\psi \cdot I\psi, \quad (5)$$

де Π - інтегральний індикатор формування та використання інтелектуального потенціалу; $K\phi$ - коефіцієнт вагомості індикатору умов формування інтелектуального потенціалу; $K\psi$ - коефіцієнт вагомості індикатору результатів використання інтелектуального потенціалу.

Результати розрахунку коефіцієнтів вагомості наведені в табл. 4.

Таким чином, інтегральний індикатор оцінки інтелектуального потенціалу має розраховуватись на основі формули:

Таблиця 4

Розрахунок коефіцієнтів вагомості індикаторів умов формування та результатів використання інтелектуального потенціалу

	$I\phi$	$I\psi$	Разом	Ваговий коефіцієнт
$I\phi$	1,000	1,679	2,679	0,627
$I\psi$	0,595	1,000	1,595	0,373
Разом	1,595	2,679	4,275	1,000

Примітка: розраховано автором

$$\Pi = 0,627 \cdot I\phi + 0,373 \cdot I\psi \quad (6)$$

Результати розрахунку містяться на рис. 2.

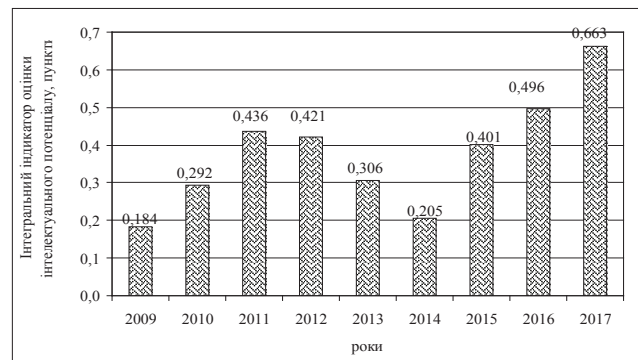


Рис. 2. Результати розрахунку інтегрального індикатора оцінки інтелектуального потенціалу (розраховано автором)

Як видно з рисунку, інтегральний індикатор оцінки інтелектуального потенціалу характеризується хвилеподібною динамікою.

Оцінка, здійснена за запропонованою методикою, дозволила встановити, що за досліджуваний період значення інтегрального індикатора оцінки інтелектуального потенціалу зросло на 0,479 пункти і склало 0,663 пункти, що відповідає прийнятному рівню.

Висновки. Таким чином, було розроблено та запропоновано методичний підхід до оцінки умов формування та результатів використання інтелектуального потенціалу. В подальшому отримані із застосуванням запропонованого методичного підходу результати оцінки інтелектуального потенціалу можуть створити підґрунтя для визначення загроз економічній безпеці в сфері формування та використання інтелектуального потенціалу там розробки заходів щодо її забезпечення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Данилишин Б. Відтворення інтелектуального потенціалу у контексті розвитку знаннєвої економіки / Б. Данилишин, В. Куценко // Вісник НАН України. – 2004. – № 7. – С. 15-24.
2. Зелінський Р.Р. Методичні підходи до оцінки інтелектуального потенціалу підприємства / Р.Р. Зелінський // Вісник Хмельницького національного університету. – №3. – Том 2. – 2014 (212). – С. 54-60.
3. Мойсеєнко І.П. Методологія формування структури інтелектуального потенціалу / І.П. Мойсеєнко // Економіка АПК: Вісник Львівського державного аграрного університету. – 2009. – № 13. – С. 742-747.
4. Прошак В.В. Інтелектуальний потенціал України в умовах ринкової трансформації економіки: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.01.01 / В.В. Прошак; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – Л., 2002. – 21 с.
5. Розумний М.М. Інтелектуальний потенціал України: проблема реалізації / М.М. Розумний; ред. кол.: В.В. Різун (гол. ред.), М.М. Розумний, В.І. Головенко та ін. // Київський нац. ун. ім. Тараса Шевченка. Наукові записки інституту журналістики – К.: Інститут журналістики. – 2003. – Т. 12. Липень – вересень. – С. 90–93.
6. Семикіна М.В. Інтелектуальний потенціал та його роль у національній економіці [Електронний ресурс] / М.В. Семикіна, В.І. Гунько // Економіка і управління. – 2011. – №1. – Режим доступу: http://www.napks.edu.ua/library/compilations_vak/eiu/2011/1/p_50_56.pdf.
7. Степанчук С.О. Особливості формування та використання інтелектуального потенціалу / С.О. Степанчук // Економічний аналіз: зб. наук. праць, 2015. – Том 19. – № 1. – С. 13-23.
8. Телефанко Н.Б. Інтелектуальний потенціал України на сучасному етапі / Н.Б. Телефанко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.10. – С. 372-377.
9. Терещенко С.І. Трансформації інтелектуального потенціалу в інтелектуальний капітал / С.І. Терещенко // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2016. – Випуск 1(47). Т. 2. – С. 212-218.

УДК: 658.155

Старинець О.Г.
кандидат політичних наук,
доцент кафедри менеджменту
Державного університету телекомунікацій

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ ЗВ'ЯЗКУ

У статті розкрито суть, роль та види прибутку підприємства. Виокремлено основні теорії формування прибутку підприємств. Наведено основні риси прибутку. Визначено чинники, які впливають на формування прибутку підприємств зв'язку. Запропоновано основні шляхи поліпшення використання прибутку підприємства зв'язку.

Ключові слова: підприємства зв'язку, прибуток, чинники, формування прибутку, розподіл прибутку.

Старинець А.Г. ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ И РАСПРЕДЕЛЕНИЯ ПРИБЫЛИ ПРЕДПРИЯТИЙ СВЯЗИ

В статье раскрыты суть, роль и виды прибыли предприятия. Выделены основные теории формирования прибыли предприятий. Приведены основные черты прибыли. Определены факторы, которые влияют на формирование прибыли предприятий связи. Предложены основные пути улучшения использования прибыли предприятия связи.

Ключевые слова: предприятия связи, прибыль, факторы, формирование прибыли, распределение прибыли.

Starynec O.G. FEATURES OF FORMING AND DISTRIBUTION OF PROFIT OF ENTERPRISES OF CONNECTION

Essence, role and types of profit of enterprise, is exposed in the article. The basic theories of forming of profit of enterprises are distinguished. Basic lines of profit are brought. Factors that influence on forming of profit of enterprises of connection are certain. The basic ways of improvement of using of profit of enterprise of connection are proposed.

Keywords: enterprises of connection, profit, factors, forming of profit, distribution of profit.

Постановка проблем. Становлення і розвиток в Україні ринкової інфраструктури суттєво змінюють фінансово-економічне, інформаційне і правове середовище функціонування підприємств, зміст їхньої господарської діяльності. В умовах інтегрування економіки України у світову відбувається трансформація фінансових відносин на рівні підприємства. Оскільки характерною рисою сьогодення стала велика кількість збиткових підприємств, у тому числі й підприємств зв'язку, зростає потреба

у дослідженні чинників, що впливають на процес формування прибутку підприємства та ефективність його використання.

Прибуток підприємства є джерелом власних фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення фінансово-господарської діяльності. Їх нестача спричиняє виникнення боргів, що в кінцевому підсумку може призвести до фінансової кризи та банкрутства. Зростання прибутку підприємств значною мірою визначає темпи економічного розвитку країни, окре-